

SOM HRDINA

POMÁHAM s UNICEFom

VZDELÁVACÍ PROGRAM
PRE ŽIAKOV 2. STUPŇA ZÁKLADNÝCH ŠKÔL
A ŠTUDENTOV STREDNÝCH ŠKÔL
veková kategória: 13+

časť: MORÁLNE DILEMY V HUMANITÁRNEJ POMOCI

Hrdina vie, že nedokáže pomôcť každému, preto sa musí vedieť rozhodovať.

CIELE PROGRAMU

Pomoc je veľmi náročná a málo docenená práca. Práca ľudí, ktorí pracujú pre organizácie ako je UNICEF, je často náročná a niekedy aj nedokonalá. Oveľa častejšie ako pomáhajú, musia riešiť situácie, keď pomôcť nevedia, a úplne najčastejšie musia pomoc odmietnuť, či už kvôli zle nastaveným zákonom, alebo nedostatku prostriedkov na pomoc iným.

Programom SOM HRDINA, POMÁHAM S UNICEFOM by sme chceli začať búrať mýty o pomoci a priblížiť ju každému cez konkrétne situácie, s ktorými sa rozvojoví a humanitárni pracovníci stretávajú každý deň.

Slovenská nadácia pre UNICEF by chcela povzbudiť študentov k tomu, aby si vážili každú profesiu a každý typ práce. Človek nemusí byť iba sociálny pracovník, či lekár, aby pomáhal. Ale práve technické zručnosti, matematika či štatistika a administratíva, sú veľmi dôležitou súčasťou pomoci.

UNICEF

UNICEF bol založený po 2. svetovej vojne na pomoc deťom, ktorých životy a budúcnosť boli v ohrození. Nezáležalo na tom, odkiaľ pochádzali. Jediné, na čom záležalo, bolo pomôcť deťom, ktoré sa ocitli v núdzi. Dnes, keď konflikty a krízy na celom svete ohrozujú a premiestňujú milióny detí a milióny detí čelia chudobe, núdzi, násiliu, vykorisťovaniu a diskriminácii, na dosiahnutí výsledkov pre deti záleží viac než kedykoľvek predtým - a ich dosiahnutie pre každé dieťa je pre UNICEF stále hnacou silou. UNICEF pracuje na tom, aby im poskytlo detstvo, v ktorom sú milované, chránené, zdravé, vzdelávané, a v ktorom sú schopné naplniť svoj potenciál. Ale to nie je možné bez pomoci všetkých - prezidentov, politikov, známych osobností a hlavne srdečnosti a štedrosti obyčajných ľudí, aj tých zo Slovenska.

Všetky práva sú vyhradené. Žiadna časť tejto publikácie nemôže byť kopírovaná, reprodukováaná alebo šírená v akejkoľvek forme bez predchádzajúceho súhlasu vydavateľa alebo inak používaná spôsobom, ktorým sa porušujú jeho autorské práva.

VZDELÁVACÍ PROGRAM PRE žiakov 2. stupňa základných škôl a študentov stredných škôl

časť: MORÁLNE DILEMY V HUMANITÁRNEJ POMOCI

Vydala: Slovenská nadácia pre UNICEF,
Michalská 371/7, 811 01 Bratislava
Web: www.unicef.sk
Email: info@unicef.sk

Na príprave obsahu spolupracoval tím Slovenskej nadácie pre UNICEF
Publikácia bola pripravená s finančnou podporou SlovakAid

Publikácia reflektuje iba názory Slovenskej nadácie pre UNICEF a vyjadrené názory nemožno interpretovať ako stanovisko donora.

Prvé vydanie, Bratislava 2019

MORÁLNE DILEMY V HUMANITÁRNEJ POMOCI

Čo myslíte, že je najťažšia vec na pomoci iným? To, že nikdy nemáte toľko prostriedkov, aby ste dokázali pomôcť všetkým, ktorí to potrebujú. Práca humanitárnych pracovníkov často spočíva v tom, že si musia nastaviť jasné pravidlá, komu pomôžu a komu pomoc odmietnu. Niekedy nemajú na výber a pomoc musia odmietnuť.

Aby takýchto situácií stávalo čo najmenej, každá organizácia, ktorá poskytuje humanitárnu pomoc alebo pomáha ľuďom v rozvojových krajinách, hľadá ľudí, ktorí budú prispievať pravidelne. UNICEF pravidelné darcovstvo propaguje prostredníctvom programu SVETOVÝ RODIČ na <https://www.unicef.sk/chcem-pomoc/>.

Vyskúšajte si, ako by ste reagovali a aký je to pocit, keď nedokážete pomôcť každému, kto pomoc potrebuje. Ako by ste sa zachovali?

Úloha č. 1: Komu umožníte, aby študoval?

Postup:

rozdeľte sa do 3 skupín. Každá skupina dostane rovnaké zadanie. Máte 25 minút, aby ste urobili rozhodnutie vo svojej skupine. Prezentujte výsledky svojich skupín, porovnajte spôsoby postupu a výberu vášho rozhodnutia.

Čas:

25 minút na diskusiu v skupine, 15 minút na spoločné zdieľanie rozhodnutí v jednotlivých skupinách.

Zadanie:

Učňovské stredisko v utečeneckom tábore Kakuma v Keni môže prijať iba 300 študentov do ďalšieho ročníka, z toho je 30 miest pre študentov odboru automechanik. Prihlásilo sa 1200 ľudí. Najväčší záujem je práve o odbor automechanik. Opravou bicyklov, áut, či iných strojov si vedia utečenci po ukončení školy privyrobiť aj v tábore.

Ste súčasťou výberovej komisie. Do odboru automechanik ste už vybrali 29 študentov, ostalo vybrať posledného. Nasledujúci kandidáti dosiahli pri vstupnom teste rovnaký počet bodov. Vy musíte vybrať iba jedného/jednu z ich. Kto to bude?

1. Bienfait, 20 rokov, z Konga - do tábora prišiel sám po tom, čo mu pred očami zabili otca. V Kongu bol práve v poslednom ročníku strednej školy (gymnázia), ktorú tak nestihol dokončiť. Teraz nemá ani diplom o ukončení štúdia. Jeho pôvodný plán bol študovať na vysokej škole vo Francúzsku, ktorú mu otec sľúbil zaplatiť, nakoľko pochádzal z bohatej rodiny.
2. Iman, 21 rokov, z Konga - v Kongu stihla ukončiť strednú školu, ale pri úteku ostali doklady o ukončení vzdelania doma. Nečinnosť v tábore ju ničí, a tak chcela študovať niečo, čo bude aj praktické. Chcela by si štúdiom krátiť čas.
3. Ibrahim, 15 rokov, Južný Sudán - naučil sa čítať a písať. Z Južného Sudánu ušiel hlavne preto, lebo jeho rodina si nemohla dovoliť platiť školu. Je posadnutý myšlienkou na vzdelanie, aby tak mohol zmeniť svoj život.
4. Salome, 42 rokov, Kongo - do tábora sa dostala po tom, čo ju vyslobodili z lesa, kde ju držali a znásilňovali vojaci. V dôsledku toho otehotnela a má malého syna, o ktorého sa potrebuje postarať. Hľadá možnosti, ako by si mohla privyrobiť a vedela sa postarať o seba aj syna
5. Abdul, 45 rokov, Somálsko - v tábore je so svojou ženou a dvomi deťmi. Snaží sa nájsť prácu v niektorej z humanitárnych organizácií, ale chýba mu akékoľvek vzdelanie. Má dokončené iba 4 ročníky základnej školy. Vie čítať a písať.
6. Antony, 20, z domáceho kmeňa Turkana, ktorý žije v blízkosti tábora. Je jediným členom rodiny, ktorý dokončil základnú školu. Celá rodina sa živí chovom a pasením dobytká. On odmieta takýto spôsob života, lebo v opakujúcich suchách im umiera dobytok a rodina je čoraz chudobnejšia.
7. Ana, 35 rokov, Južný Sudán - prišla do tábora so svojim mužom. Má 6 - mesačného syna. Muž umrel na maláriu. V tábore sa stará o 6 nepľnoletých chlapcov, ktorých rodičia poslali do tábora, aby ich uchránili pred najatím za detských vojakov. Pomáha im s varením.
8. William, 16 rokov, Rwanda - Do tábora prišiel s rodičmi. Otec ale sedí vo väzení. Matka umrela pri ťažkom pôrode v tábore. Sám je na vozíku. Má amputovanú jednu nohu. Stará sa teraz aj o brata, ktorý sa v tábore narodil. Verí, že aj s amputovanou nohou by mohol opravovať bicykle.

Úloha č. 2: Voda pre ľudí

Postup:

rozdeľte sa do 3 skupín. Každá skupina dostane rovnaké zadanie. Máte 25 minút, aby ste sa urobili rozhodnutie v svojej skupine. Prezentujte výsledky svojich skupín, porovnajte spôsoby postupu a výberu vášho rozhodnutia.

Čas:

25 minút na diskusiu v skupine, 15 minút na spoločné zdieľanie rozhodnutí v jednotlivých skupinách

Zadanie:

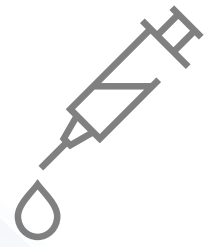
V meste Marinka na východe Ukrajiny rozstrelali počas vojnového konfliktu úplne novú filtračnú stanicu na vodu. Voda v meste nie je pitná a na umývanie púšťajú vodu dvakrát denne na dve hodiny (ráno a večer). Nadácia UNICEF dostala z prostriedkov SlovakAid určitú sumu peňazí na poskytnutie pomoci. Reálne je ale potrebná oveľa väčšia suma. UNICEF a zástupcovia zo Slovenska diskutujú o možných riešeniach, na ktoré by prostriedky využili z alokovanej sumy.

Viete, že donor uprednostní riešenie, pri ktorom sa /krátkodobo/ pomôže čo najväčšiemu počtu ľudí. UNICEF naopak tlačí do riešenia pre menší počet ľudí, ale na čo najdlhšiu dobu. Je totiž známe, že prechody budú ešte nejakú dobu uzavreté a zásobovanie obchodov v meste je obmedzené.

Zvažujete 3 alternatívy. Pre ktorú sa rozhodnete?

1. Zásobovanie vodou iba v základnej škole, nemocnici, ústave pre mentálne postihnutých a ďalších zariadeniach po dobu 6 mesiacov.
2. Zásobovanie najviac marginalizovaných skupín ľudí (starí ľudia, ľudia so zdravotným obmedzením, vdovy s deťmi a pod.). Zabezpečenie vody pre 1000 ľudí na obdobie 1 mesiaca.
3. Voda pre 450 ľudí na obdobie 3 mesiacov.

Úloha č. 3: Kto dostane inzulín?

Postup:

rozdeľte sa do 3 skupín. Každá skupina dostane rovnaké zadanie. Máte 25 minút, aby ste urobili rozhodnutie v svojej skupine. Prezentujte výsledky svojich skupín, porovnajzte spôsob postupu a výberu vášho rozhodnutia.

Čas: 25 minút na diskusiu v skupine, 15 minút na spoločné zdieľanie rozhodnutí v jednotlivých skupín

Zadanie:

Vojnový konflikt na Ukrajine spôsobil nedostatok tovaru v lekárnach. Jedným z najväčších problémov je nedostatok inzulínu. Inzulín nielenže nie je k dispozícii, ale veľa ľudí si ho ani nemôže dovoliť kúpiť. Dostali ste malé zásoby inzulínu zo zahraničia.

Potrebuje sa rozhodnúť, ktorý z nasledujúcich čakaťel'ov dostane od vás inzulín na obdobie 1 mesiaca. Pre koho sa rozhodnete? Na základe čoho?

1. Alina, 13 rokov, cukrovku má prvý rok. Otec slúžil vo vojne. Vrátil sa bez nohy. Má z toho depresie. Mama sa rozhodla, že sa neodšťahujú, žijú v Marinke, kde je stále občasná strel'ba.
2. Máša, 20, má 2 deti. Opustila dom v Donecku kvôli bezpečnosti. Muž ju opustil, kvôli tomu, že jej otec bojuje na strane proti Ukrajine. Ona nemá prácu.
3. Anton, 43 rokov, má 6 detí. Jeho žena je chorá. Má rakovinu. Žijú v Slavjansku, na východe Ukrajiny, v jednej domácnosti s otcom a mamou, ktorí ušli z Luhanska. Má prácu v jednej organizácii. Začal zarábať 400 EUR mesačne.
4. Jan, 23 rokov, má za sebou rok vojenskej služby, cukrovku dostal pravdepodobne v dôsledku nadmerného stresu počas vojenskej služby, utrážil niekoľko menších fyzických zranení.
5. Alexandra, 15 rokov. Je na vozíčku. Otec ich opustil, keď sa narodila. Nevedel uniesť fakt, že sa narodila s postihnutím. Po strel'be v Donecku sa museli presťahovať, lebo majú zničený byt. Bývajú u maminho brata, kde nik nemá prácu. Mama kvôli nej nemôže pracovať, lebo bývajú v 3 izbovom byte na 8. poschodí.
6. Antonia, 73 rokov, stará sa o 3 vnúčatá. Ich otec bojuje vo vojne, mama je v nemocnici. Počas bombardovania prišli o dom. Mama má z toho psychické problémy. Dostáva dôchodok asi 200 EUR/mesiac.
7. Agata, 30 rokov, učiteľka matematiky. Neodišla z Marinky, lebo by už neostala v škole žiadna učiteľka matematiky. Nemá zatiaľ rodinu. Stará sa o svojich rodičov, ktorí ušli z Donecka, kde situácia bola horšia ako v Marinke.
8. Gregor, starosta mesta Marinka, ktorý sa napriek ťažkej situácii neodšťahoval a koordinoval pomoc v meste. Síce zarába, ale stará sa aj o svoju ženu, jej rodičov a 5 detí. Žena nepracuje, je doma s deťmi. Plat im sotva vychádza na jedlo. Navyše má problém, lebo zásoby potravín v obchodoch sú minimálne a nemôže sa stravovať tak, ako potrebuje. Do ďalšieho mesta sa síce dá ísť, ale rad áut na kontrolných bodoch pri vstupe do mesta je niekedy aj na 8 hodín čakania.

HUMANITÁRNE OKIENKO

MARGINALIZOVANÉ SKUPINY

V humanitárnej pomoci takmer nikdy nedokážete pomôcť všetkým. Preto musíte ľudí nejako rozdeliť do skupín na tých, čo pomoc potrebujú viac ako ostatní. Kritéria musia byť jasné pre všetkých a postavené tak, aby ste mohli ľudí, ktorým pomoc poskytujete aj odkontrolovať, či ich naozaj spĺňajú.

Medzi najviac marginalizované skupiny zvyčajne patria:

- Starší ľudia
- Ľudia so zdravotným postihnutím
- Tehotné ženy
- Matky samoživiteľky (bez muža, s deťmi)
- Mnohopočetné rodiny
- Deti bez sprievodu dospelých

Tieto skupiny závisia aj do formy pomoci a kontextu danej humanitárnej krízy. Môžu to byť napr. aj muži, ktorí nedostanú žiadnu pomoc, lebo sú sami, ale v produktívnom veku, no kvôli humanitárnej kríze prišli o prácu, zároveň môžu dostať povolávací rozkaz slúžiť vlasti vo vojnovom konflikte.

Vydala: Slovenská nadácia pre UNICEF,
Michalská 371/7, 811 01 Bratislava

Web: www.unicef.sk
Email: info@unicef.sk

Na príprave obsahu spolupracoval tím Slovenskej nadácie pre UNICEF
Publikácia bola pripravená s finančnou podporou SlovakAid

Publikácia reflektuje iba názory Slovenskej nadácie pre UNICEF a vyjadrené
názory nemožno interpretovať ako stanovisko donora.

Počet strán: 8

Prvé vydanie, Bratislava 2019

unicef

pre každé dieťa